

Oficina de prevenció i lluita contra
la corrupció de les Illes Balears

DIRECTRIUS GENERALS 2022

C/ Alfons el Magnànim, 29, 2°-1^a, Palma. Tel. 871 90 50 66
info@oaib.es

L'Oficina

Ens pots trobar a:

C/. Alfons el Magnànim, 29, 2°-1^a

07004 Palma de Mallorca

Tel. 871 90 50 66

info@oaib.es

<https://oaib.es>

Bústia de Denúncies:

<https://oaib.es/ca/denuncies/>

Xarxes socials:

INSTRUCCIÓ 1/2021 , DE 14 DE DESEMBRE DE 2021 , PER LA QUAL S'APROVEN LES DIRECTRIUS GENERALS D'ACTUACIÓ DE L'OFICINA DE PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA LA CORRUPCIÓ DE LES ILLES BALEARS PER A L'ANY 2022

La Llei 16/2016, de 9 de desembre, de Parlament de les Illes Balears va crear o l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció (Oficina d'ara endavant), amb l'objectiu de prevenir i investigar possibles casos d'ús o de destinació fraudulents de fons públics o qualsevol aprofitament il·lícit, derivat de conductes que comportin conflicte d'interessos o l'ús particular d'informacions derivades de les funcions pròpies del personal al servei del sector públic.

Així, l'Oficina té com a finalitats principals fomentar els valors i els principis d'ètica pública i d'integritat; dur a terme el seguiment de les obligacions que estableixen la seva llei de creació i altres lleis; i prevenir i investigar activitats que resultin contràries a això.

Entre les funcions de l'Oficina destaquen les tasques preventiva i investigadora que se li encomanen. Així, l'article 5.c) de l'esmentada Llei 16/2016 , atribueix les següents funcions a l'Oficina en relació amb la prevenció, la investigació i la lluita contra la corrupció:

1r Dur a terme estudis i anàlisis de riscos previs en activitats relacionades amb els contractes, els ajuts o les subvencions públiques.

2n Promoure i impulsar mesures en matèria de lluita contra la corrupció i contra qualsevol activitat il·legal o la deguda gestió dels fons públics.

3r Prevenir i alertar en relació amb conductes del personal i dels càrrecs públics que comportin conflicte d'interessos, que consisteixen en l'ús o abús, en benefici privat, d'informacions que tinguin per raó de les seves funcions, o que tinguin o puguin tenir com a resultat la destinació o l'ús irregulars de fons públics o de qualsevol altre aprofitament contrari a l'ordenament jurídic.

4t Investigar o inspeccionar possibles casos d'ús o destinació irregulars de fons públics.

5è Col·laborar en l'elaboració dels dictàmens sol·licitats per comissions parlamentàries d'investigació o per la comissió parlamentària corresponent, sobre assumptes en relació amb els quals hi hagi indicis d'ús o destinació irregulars de fons públics o d'un ús il·legítim i en benefici privat d' la condició pública d'un càrrec.

6è Proposar canvis legislatius i normatius en matèria de sancions i mesures a adoptar en el conjunt dels ens inclosos en l'àmbit d'actuació de la llei.

Les experiències tant nacionals com internacionals posen de manifest la complexitat del fenomen de la corrupció, de manera que no es pot combatre únicament amb mesures de control a posteriori i de persecució penal, sinó que exigeix també i de forma important la

combinació de mesures preventives de diversa índole. Tenint en compte les estipulacions i recomanacions formulades per instruments internacionals com la Convenció de les Nacions Unides contra la Corrupció i els estàndards internacionals en matèria de lluita contra la corrupció i prevenció de la mateixa, aquestes directrius recullen l'experiència i els coneixements de la comunitat nacional i internacional en la matèria, així com l'experiència de la pròpia Oficina des de 2019 i d'oficines anàlogues que formen part de la Xarxa d'Oficines i Agències Anticorrupció de l'Estat Espanyol.

Reconeixent el fet que perquè qualsevol estratègia anticorrupció sigui efectiva, ha d'abastar a tots els sectors del govern, la societat i l'economia, la seva implementació reeixida depèn de la participació activa de tots aquests segments.

L'article 26 del Reglament de Funcionament i Règim Interior de l'Oficina, aprovat per la Comissió d'Afers Institucionals i Generals en sessió ordinària de 21-11-2018 (BOIB de 13-12-2018), disposa que en l'últim trimestre de cada any, el director o directora ha d'aprovar les directrius generals de les actuacions de prevenció i investigació que seran objecte de realització prioritària durant l'any següent, en funció de les àrees de risc i d'atenció prioritària.

Així mateix, l'article 6.2 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, obliga les administracions públiques a publicar els plans i programes anuals i plurianuals en els quals es fixin objectius concrets, així com les activitats, mitjans i temps previst per a la seva consecució. El seu grau de compliment i resultats han de ser objecte d'avaluació i publicació periòdica juntament amb els indicadors de mesura i valoració, en la forma en què es determini per cada Administració competent.

En virtut de l'exposat, i en ús de les competències atribuïdes per la Llei 16/2016, de 9 de desembre, i pel Reglament de Funcionament i Règim Interior, es s'aproven les directrius generals de prevenció i investigació de l'Oficina per a l'any 2022 que s'inclouen com a annex.

Palma, a 14 de desembre de 2021.

El director

Jaime Far Jiménez

**DIRECTRIUS GENERALS D'ACTUACIÓ DE L'OFICINA DE
PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA LA CORRUPCIÓ DE LES ILLES
BALEARS PER A L'ANY 2022**

Contingut

1.	PRINCIPIS D'ACTUACIÓ I OBJECTIUS GENERALS DEL PLA.....	6
1.1.	Missió	6
1.2.	Visió.....	6
1.3.	Objectius generals	6
2.	ACTUACIONS RELACIONADES AMB L'ETICA PÚBLICA, PREVENCIÓ I INTEGRITAT	8
2.1.	En matèria d'integritat	8
2.2.	En matèria de gestió de riscos	8
2.3.	En matèria de comunicació, sensibilització i participació ciutadana	9
2.5.	En matèria de formació i gestió del coneixement	9
3.	ACTUACIONS RELACIONADES AMB INVESTIGACIÓ I INSPECCIÓ	11
3.1.	Participar en el desenvolupament del sistema d>alertes DATACROS:	11
3.2.	Elaboració de guies, així com mètodes d'ajuda informàtics	11
3.3.	Desplegament del protocol de protecció de denunciants	12
3.4.	Investigació de les irregularitats detectades per la Sindicatura de Comptes i altres òrgans de control	12
3.5.	Explotació del Registre de declaracions de béns, activitats i interessos	12
3.6.	Investigació de les denúncies presentades.	13
3.7.	Investigacions que, pel seu interès o rellevància, s'iniciïn en compliment de l' apartat segon de la Instrucció 5/2019.	13
3.8.	Col·laboració amb els òrgans judicials, la Fiscalia anticorrupció, les agències tributàries i altres òrgans de control.....	13
4.	ACTUACIONS TRANSVERSALS	15
4.1.	Relacions institucionals i de col·laboració	15
4.2.	Establiment d'un pla d'objectius susceptible de mesurament de les actuacions de l'Oficina.....	15

1. PRINCIPIS D'ACTUACIÓ I OBJECTIUS GENERALS DEL PLA

Les presents directrius generals responen a l'acompliment de la missió i visió de l'Oficina que han estat definides, juntament amb els objectius generals que regiran el funcionament de tot el personal al seu servei.

1.1. Missió

La missió de l'Oficina és fomentar els valors i els principis d'ètica pública i d'integritat que inspiren la llei de la seva creació, fer el seguiment de les obligacions que estableix la legalitat vigent, així com prevenir i investigar activitats que resultin contràries a la mateixa .

1.2. Visió

L'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears està cridada a ser una oficina de control oberta, participativa i ciutadana, referent a la prevenció d'irregularitats i males pràctiques administratives i garant de l'acompliment de la legalitat, reconeguda per la seva professionalitat, independència i imparcialitat, i col·laboradora en aconseguir que el sector públic balear destaquï pel seu nivell d'excel·lència en la gestió i en la prestació d'uns serveis públics de qualitat.

Seguint el treball que s'ha anat realitzant durant 2021, l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció de les Illes Balears continuarà impulsant un canvi de model amb la participació i cooperació ciutadana i dels mitjans de comunicació a través de l'Observatori Ciutadà a favor de la transparència, l'ètica i la integritat pública de Balears, en el que els ciutadans siguin part activa passant de ser subjectes passius receptors d'informació i formació a subjectes actius coparticipant cap a un model ciutadà, participatiu i obert convertint l'Oficina en un generador de xarxes col·laboratives en l'espai de la prevenció i lluita contra la corrupció .

1.3. Objectius generals

En compliment de la seva missió plasmada en la Llei 16/2016 i en el Reglament de Funcionament i Règim Interior, les directrius generals d'actuació de l'Oficina per a l'any 2022 persegueixen assolir els següents objectius generals:

- Implantar i perfeccionar eines efectives que permetin a l'Oficina analitzar i detectar riscos de forma precoç per tal de prevenir les males pràctiques administratives i la corrupció.
- Prioritzar i dirigir accions específiques, en diferents àmbits de gestió, per a fer un efectiu control de legalitat en les actuacions del sector públic balear a les competències conferides a l'Oficina per la llei, assumint un paper similar a el de "Public Compliance Officer" (o impulsor públic de compliment normatiu), la funció serà vetllar perquè l'actuació de l'administració del sector públic balear s'ajusti als estàndards ètics internacionals i a la legislació que li sigui aplicable en les matèries pròpies de l'Oficina.
- Col·laborar estretament amb les administracions públiques locals i autonòmica en la implantació de plans de mesures antifrau i de canals interns de denúncia.
- Prestar una atenció efectiva i àgil a les denúncies, queixes i reclamacions presentades davant l'Oficina.
- Promoure la prevenció de les males pràctiques en la gestió, a través de l'ús i generalització de la pràctica d'autoavaluacions.
- Potenciar i desenvolupar una efectiva política d'aliances i col·laboracions, en aquelles matèries competència de l'Oficina, amb altres òrgans de control interns i externs, nacionals i internacionals.
- Reforçar i potenciar la formació de personal de l'Oficina i la seva participació activa en actes i esdeveniments relacionats amb matèries de la seva competència.
- Donar visibilitat i posar en valor el treball desenvolupat per l'Oficina a través d'accions dirigides a garantir la màxima transparència en la seva actuació i l'adequada rendició de comptes.

2. ACTUACIONS RELACIONADES AMB L'ETICA PÚBLICA, PREVENCIÓ I INTEGRITAT

2.1. *En matèria d'integritat*

- Un cop completada l'eina de gestió i explotació del registre de declaracions patrimonials, activitats i interessos dels càrrecs públics, durant el 2022 es faran extensives les comprovacions de les declaracions presentades, a fi de detectar supòsits de conflictes d'interès reals i potencials.
- Tramitació dels expedients sancionadors que corresponguin per la comissió d'infraccions en la presentació d'aquestes declaracions pels càrrecs públics de les Illes.
- Contestació a les consultes que puguin plantejar les persones incloses en l'àmbit subjectiu d'actuació de l'Oficina en relació amb possibles situacions d'incompatibilitat o de conflictes d'interessos.
- Adaptació del simulador de conflictes d'interès elaborat per l'Oficina i que es troba disponible a la pàgina web, a les novetats normatives que es puguin aprovar durant el 2022.

2.2. *En matèria de gestió de riscos*

- Col·laboració amb les administracions públiques locals i autonòmica en la implantació dels Plans de Mesures Antifrau exigits al Pla de Recuperació Transformació i Resiliència per a l'obtenció dels Fons Europeus Next Generation.
- Col·laboració amb les administracions públiques locals i autonòmica en la implementació de canals interns de denúncia exigits per la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informin sobre infraccions del dret de la Unió (Directiva Whistleblowing).
- Implantació generalitzada de sistemes d'avaluació del risc de males pràctiques en organismes públics, i el mesurament permanent de la seva eficàcia, d'acord amb les guies elaborades per l'Oficina.
- Difusió de la Guia de Gestió de Riscos de Corrupció a les PIMES, resultant de la col·laboració amb la World Compliance Association i l'associació PIMEM.

2.3. *En matèria de comunicació, sensibilització i participació ciutadana*

- L'elaboració d'una enquesta que analitzi l'opinió dels residents a les illes majors de 18 anys sobre la percepció del grau de corrupció existent per part dels ciutadans de les Illes Balears, que permeti programar els diferents qüestionaris, arregar la informació, i dur a terme la codificació, enregistrament, depuració, validació, elevació i ponderació de les dades en funció de la població objectiu real de la mostra, tenint en compte el pes de cadascun dels seus estrats, per tal d'obtenir resultats representatius per a cada una de les illes i de les Illes Balears en conjunt.
- Presència de l'Oficina en els centres educatius per continuar amb el programa formatiu adreçat als alumnes dels últims cicles formatius al voltant de 4 objectius:
  - Incentivar valors i actituds favorables a la integritat, honestat, responsabilitat individual, solidaritat i respecte als altres.
  - Introduir-los dins l'ètica pública per a un repartiment equitatiu, solidari i eficient dels recursos públics.
  - Explicar per què és tan important que tothom contribueixi amb els seus impostos a sostenir l'estat de benestar i que aquests recursos es gastin de la millor manera possible per fer una societat més justa, solidària i igualitària.
  - Finalment, explicar aquests conceptes relacionats amb el frau i la corrupció.
- En relació amb l'Observatori Ciutadà a favor de la transparència, l'ètica i la integritat pública de les Balears:
  - Promoure la signatura del conveni marc per part de noves entitats interessades a participar-hi.
  - Seguir amb les reunions dels grups de treball creats, elaborar les conclusions que cal remetre al Parlament, i crear nous grups de treball que responguin a les inquietuds ciutadanes per a la millora de la integritat institucional.
- Sensibilització als diferents actors en matèria d'ètica pública, integritat i probitat, en ocasió de participació en col·loquis, conferències, seminaris o trobades professionals.

2.5. *En matèria de formació i gestió del coneixement*

- Formació dels empleats públics, distingint entre personal directiu i la resta, en col·laboració amb l'Escola Balear d'Administració Pública i els Consells Insulars de les quatre illes. L'enfocament per als primers està orientat al reforçament de la integritat pública, i el dels segons es centra en l'anàlisi holístic del fenomen de la corrupció.
- Formació en les empreses contractistes de l'Administració pública balear sobre la implantació de polítiques de gestió antisuborn, d'acord amb les normes ISO 37001 i 37301.

- Anàlisi i estudi de la normativa autonòmica i local en fase d'exposició pública per a formular recomanacions en matèria de probitat, d'ètica pública i d'integritat.
- Anàlisi dels estudis, dictàmens i recomanacions d'institucions europees i nacionals en matèria de contractació, subvencions i competència.
- Execució dels a assenyats de col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears i els altres que es puguin subscriure amb institucions de recerca, col·lectius professionals i associacions ciutadanes per aprofundir en la millor comprensió del fenomen del frau i la corrupció, que permeti desenvolupar una estratègia plurianual eficaç contra la mateixa i puguin exercir com a operadors d'informació.
- Finançament dels premis als millors treballs de final de grau i de fi de màster a les titulacions de la UIB que tinguin relació amb el fenomen de la corrupció en qualsevol dels seus enfocaments científics.
- Anàlisi i estudi de la jurisprudència dictada en els casos de delictes relacionats amb la corrupció, i integració de la mateixa en una eina informàtica que permeti sistematitzar i facilitar la seva cerca.

3. ACTUACIONS RELACIONADES AMB INVESTIGACIÓ I INSPECCIÓ

3.1. *Participar en el desenvolupament del sistema d'alertes DATACROS:*

L'Oficina considera fonamental la implantació d'un sistema d'alertes per a la detecció primerenca d'irregularitats i males pràctiques mitjançant el desenvolupament d'eines capaces d'analitzar l'actuació administrativa conforme aquesta es produeix, amb la finalitat doble d'investigar possibles casos de frau o corrupció, ja alhora, difondre una cultura ètica i de compliment entre els empleats públics i les persones o empreses que es relacionen amb l'administració.

Per això, durant l'any 2022 l'Oficina ha estat cridada a participar en un consorci internacional per realitzar proves al projecte DATACROS, cofinançat per la Unió Europea, i consistent en una eina d'avaluació de riscos dirigida a autoritats públiques anticorrupció, autoritats fiscals i de competència, per:

- Detectar i rastrejar la corrupció transfronterera en esquemes que involucren estructures corporatives complexes;
- Millorar la capacitat de recerca policial i d'enjudiciament de les autoritats judicials en casos de corrupció i blanqueig de capitals, especialment els transfronterers;
- Millorar la capacitat de les autoritats públiques per detectar vincles encreuats entre la corrupció, la delinqüència fiscal, la delinqüència organitzada i el frau;
- Permetre que els periodistes de recerca, les ONG i tota la societat civil verifiquin interaccions anòmales entre les empreses, la política i l'administració pública i exposin situacions d'opacitat empresarial;
- Augmentar l'eficàcia de la detecció de càrtels per part de les autoritats de competència, especialment a la contractació pública;
- Facilitar les autoritats nacionals i de la UE per mapejar el paper de les entitats de jurisdiccions de risc en la despesa pública a la UE;
- Millorar la comunicació i l'intercanvi de dades entre diferents actors públics (Agències anticorrupció, Unitats de recerca financera, autoritats de competència i tributàries) i amb la societat civil.

3.2. *Elaboració de guies, així com mètodes d'ajuda informàtics*

Aquestes guies i mètodes d'ajuda s'utilitzaran en els següents àmbits:

- Investigacions sectorials enfocades a la detecció sistemàtica de casos sospitosos de frau mitjançant proves d'auditoria forense,

- seguiment adequat de possibles recuperacions de fons malversats de forma fraudulenta,
- revisió de processos, procediments i controls connectats a fraus reals i potencials.

3.3. Desplegament del protocol de protecció de denunciants

Per Resolució 1/2021, de 12 de febrer de 2021, d'aquesta Oficina, es va aprovar el protocol d'actuació per a la protecció i la salvaguarda dels drets de les persones denunciants o alertadores, que haurà de ser aplicat en tots aquells supòsits en què els denunciants hagin patit o estiguin patint algun tipus de represàlia entesa com tota acció o omissió, directa o indirecta, que estigui motivada per una denúncia i que causi o pugui causar perjudicis injustificats al denunciant.

3.4. Investigació de les irregularitats detectades per la Sindicatura de Comptes i altres òrgans de control

S'investigaran aquelles irregularitats que suposin l'existència de conductes constitutives d'infracció administrativa o delictes relacionades amb l'ús o de destinació fraudulents de fons públics o qualsevol aprofitament il·lícit, derivat de conductes que comportin conflicte d'interessos o l'ús particular d'informacions derivades de les funcions pròpies del personal al servei del sector públic.

Es col·laborarà amb l'Agència de Defensa del Territori del Consell Insular de Mallorca .

3.5. Explotació del Registre de declaracions de béns, activitats i interessos

El compliment de l'obligació legal de presentació tant de les declaracions de béns, drets i obligacions com de les declaracions d'IRPF i de Patrimoni, s'ha de verificar per a tots els obligats d'acord amb la Llei 16/2016.

A més, per vetllar pel compliment del règim d'incompatibilitats i per comprovar la veracitat de les dades presentades per les persones obligades, l'Oficina ha de dur a terme una tasca d'investigació sobre la informació que, de cada un dels obligats, consta en el registre de declaracions patrimonials i d'activitats.

Tot això es realitzarà seguint el Pla de comprovació de les declaracions presentades aprovat per aquesta Oficina.

3.6. *Investigació de les denúncies presentades.*

L'actuació de l'Oficina en aquest punt té com a finalitat atendre i tramitar les denúncies presentades, investigar els fets denunciats, les seves causes i conseqüències, i elaborar un informe de valoració del resultat de la investigació que contingui les oportunes recomanacions per corregir les anomalies o irregularitats, i, si s'escau, comunicar a l'òrgan responsable perquè depuri les responsabilitats administratives o disciplinàries a què hi haguera lloc, o, en cas de delictes, a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal.

3.7. *Investigacions que, pel seu interès o rellevància, s'iniciïn en compliment de l' apartat segon de la Instrucció 5/2019.*

D'acord amb el que disposa l'apartat segon de la Instrucció 5/2019, de 9 de novembre, l'Oficina podrà iniciar actuacions d'investigació per iniciativa pròpia, que resultin del coneixement de fets o circumstàncies, entre d'altres, en els següents casos:

- a) Fets concrets amb indicis d'elements corruptius o de males pràctiques, identificats amb ocasió de l'execució de plans estratègics o d'explotació d'informació.
- b) Fets concrets amb indicis d'elements corruptius o de males pràctiques i amb greu repercussió sobre els recursos públics.
- c) Fets concrets amb indicis d'elements corruptius o de males pràctiques i de rellevant transcendència social.

3.8. *Col·laboració amb els òrgans judicials, la Fiscalia anticorrupció, les agències tributàries i altres òrgans de control.*

L'Oficina s'estableix com una entitat de cooperació i relació permanent amb l'autoritat judicial, el Ministeri Fiscal, el Síndic de Greuges, la Sindicatura de Comptes, la Intervenció General de la comunitat autònoma, els òrgans d'intervenció dels consells insulars i municipals, així com amb els òrgans que tenen competències de control,

C/ Alfons el Magnànim, 29, 2°-1^a
07004 Palma de Mallorca
Tel. 871 90 50 66
direccio@oaib.es

supervisió i protectorat de les persones jurídiques públiques i privades instrumentals. A aquest efecte, l'Oficina aportarà tota la informació de què disposi i proporcionarà el suport necessari a la institució o a l'òrgan que dugui a terme la investigació o la fiscalització corresponent .

En particular, s'elaboraran recomanacions dirigides als òrgans de contractació i / o Taules de contractació per tal que remetin a l'Oficina aquella informació, elements i dades susceptibles d'interpretar com pràctiques col·lusòries per al seu estudi, anàlisi i investigació per si de les mateixes poguessin desprendre actuacions que haurien de ser remeses als òrgans de defensa de la competència.

4. ACTUACIONS TRANSVERSALS

4.1. *Relacions institucionals i de col·laboració*

- A nivell nacional:
  - Mantenir l'intercanvi d'experiències i posada en comú d'activitats i iniciatives amb altres oficines i agències de prevenció i lluita contra la corrupció de l'Estat espanyol, amb l'Oficina Independent de Regulació i supervisió de la contractació, amb el Servei Nacional de Coordinació Antifrau i amb la Comissió Nacional de Mercats i Competència.
- A nivell internacional:
  - Continuar amb la participació de l'Oficina en els diferents fòrums internacionals en matèria de prevenció i lluita contra la corrupció (European Partners Against Corruption [EPAC], Fòrum d'Integritat de l'OCDE, Network Corruption Prevention Authorities [NCPA], o Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities [NEIWA]).
  - Intercanvi d'experiències i coneixements amb altres oficines i agències internacionals (Agència Francesa Anticorrupció, Autoritat Nacional Anticorrupció Italiana, Aliança Anticorrupció de Xile, etc.).

4.2. *Establiment d'un pla d'objectius susceptible de mesurament de les actuacions de l'Oficina.*

En particular, s'articularà la metodologia per poder determinar:

- el cost de les investigacions desenvolupades per l'Oficina en aquells casos en què per l'apreciació d'indicis i elements comporti la comunicació a l'autoritat judicial o administrativa, i a el Tribunal de Comptes.
- l'estalvi de recursos públics com a conseqüència de les tasques de prevenció de l'Oficina.